

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek oponenta práce

Práci předložila studentka: Kateřina Ševcová

Studijní program: Učitelství pro základní školy

Studijní obor: Učitelství pro 1. stupeň základní školy

Název práce: **Úloha školy při plánování budoucnosti mladých lidí s postižením ukončujících povinnou školní docházku**
Případová studie životních drah mladých lidí s postižením

Oponent práce: Mgr. Markéta Zachová, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE

Předložená diplomová práce se zamýšlí nad úlohou školy v otázkách plánování budoucnosti mladých lidí s postižením. Dílčí součástí výzkumu jsou vybrané případové studie. Cíl práce ale autorka v úvodu nezmiňuje, cíl je specifikován až v samotném výzkumném šetření (s. 19). Domnívám se, že se autorka měla vzhledem k názvu práce a jejímu zacílení více zaměřit na úlohu školy, její konkrétní prostředky, možnosti atd., které napomáhají plánování budoucnosti mladých lidí s postižením. Soudím, že avizované cíle byly naplněny pouze částečně a nevztahují se pregnantně k vymezenému výzkumnému problému.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Práce má charakter teoreticko-empirické studie. Teoretická část sestává ze 4 kapitol, v nichž jsou definovány klíčové pojmy, vztahující se k sledovanému problému. Poněkud chaoticky a nedostatečně je vymezena skupina žáků, která je předmětem výzkumu tj. žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Autorka předkládá pojmy postižení, poruchy, zdravotní postižení, disability atd., aniž by je blíže specifikovala, vysvětlovala. Tudiž není zcela jasné, který okruh žáků tvořil cílovou skupinu, která je pro práci stěžejní - prosím autorku, aby doložila u obhajoby. Kapitola 2 ne zcela přesně a dostatečně vymezuje pojmy „integrace“ a „inkluzie“, není úplně zřejmé, jaké rozdíly autorka shledává v pojetí integrovaného a inkluzivního vzdělávání. Část 2.1. stručně prezentuje aktuálně zaváděnou novelu v oblasti školské legislativy, v souvislosti s tím bych uvítala kritičtější komentář. Prosím autorku, aby u obhajoby uvedla, kde spatřuje zásadní posun v přístupu k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami v rámci této novely. Kapitola 3 je nazvána „Vzdělávání žáků se zdravotním postižením“ – tato skupina žáků zde nicméně není charakterizována. Kapitola 4 je označena jako „Shrnutí teoretických východisek“, v textu tato východiska, odkazy na aktuální české a zahraniční přístupy postrádám. Prosím diplomantku, aby doložila, z jakých teoretických východisek, týkajících se inkluzivního pojetí vzdělávání, vycházela a stručně je nastínila.

Oceňuji, že se autorka pokusila analyzovat získaná data pomocí otevřeného kódování, v rámci toho vhodně zvolila kategorie, se kterými dále operuje. Jednotlivé kategorie a subkategorie mohla autorka blíže vysvětlit, okomentovat. S ohledem na téma a cíle práce by bylo žádoucí blíže zpracovat a okomentovat především úlohu školy, např. jaké didaktické postupy učitelé využívají, jak probíhá konkrétní spolupráce s dalšími organizacemi v pomoci uplatnění žáků, jak se např.

realizuje autorkou zmiňovaný simulační program apod. Pozitivně hodnotím zařazení případových studií, které ovšem mohla autorka lépe zpracovat, opětovně zde postrádám zaměření na úlohu školy. Na vybrané životní historii dítěte mohla autorka doložit, jak konkrétně učitelé s žákem pracují, jakých prostředků využívají, jak žáka motivují apod. U všech vybraných metodologických postupů chybí uvedení souhlasu s uveřejněním zjištěných dat, s poskytnutím informací z lékařských zpráv a od rodičů. V interpretaci výsledků šetření shledávám řadu rezerv – autorka se celkově omezuje na příliš jednoduchá a obecná tvrzení, opětovně postrádám hlubší analýzu orientovanou primárně na roli školy, učitelů. Nabízí se otázka, jaká doporučení z toho vyplývají pro pedagogickou práci, např. v jakých ohledech se ukázala role školy (učitelů) jako nedostačující apod.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Po formální stránce práce vykazuje řadu nepřesností. Poněkud chaoticky a nelogicky jsou řazeny kapitoly v teoretické části – zejména kapitoly 1 a 3, vztahující se k vymezení kategorie žáků, kterými se autorka zabývá. V textu se opakovaně objevuje větší množství gramatických a interpunkčních chyb, což ubírá práci na kvalitě. V některých částech textu (výrazně je tomu u zpracovaných kazuistik) se autorka uchyluje k hovorovému, familiárnímu jazyku namísto věcného odborného stylu (což je ale vzhledem k velmi citlivým okolnostem a tématu do jisté míry pochopitelné). Sjednoceny nejsou odkazy na citované zdroje.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

S ohledem na současné odborné diskuse, orientující se na prosazení rovných vzdělávacích příležitostí, je vybrané téma aktuální a pro pedagogickou praxi velmi potřebné. Byť je z textu patrná autorčina zainteresovanost na daném tématu, celkově v práci postrádám její hlubší reflexe, kritické komentáře. Interpretace výsledků by zasloužila pečlivější zpracování. Přes veškeré výše uvedené připomínky splňuje předložený text minimální požadavky kladené na diplomovou práci, a proto jej doporučuji k obhajobě s předběžným hodnocením viz níže.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY K OBHAJOBĚ

viz připomínky výše v textu

Na konkrétním případě doložte zásadní rozdíly v integrovaném a inkluzivním pojetí vzdělávání

Na základě realizovaného výzkumu uveďte, v jakých aspektech selhává škola (učitelé), další podpůrné organizace při práci s žáky s postižením s ohledem na jejich další uplatnění v budoucnosti

NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:

DOBŘE

V Plzni dne 20.8. 2016

Mgr. Markéta Zachová, Ph.D.